

S Z A R V A S

T Á R S Á D A L M I és S Z É P I R O D A L M I L A P

Kereskedőség Kényes utca 175.

Kiadóhivatal

Selyem-utca 240. házszám.

Deutsensmid János kereskedése.

Megjelenik hetenkint kétszer, vasárnap és csütörtökön reggel.

Előfizetési ár:

Egész évre 5 frt — kr — Félévre 2 frt 50 kr.
Negyed évre 1 frt 25 kr. — Egyes szám ára 5 kr

Hirdetések árszabályszerint vétetnek fel.

Egyes számok kaphatók:

Deutsensmid János kereskedésében.

A Viskovics-féle sikkasztási ügy.

(Kürt ciklik a megye közigazgatási bizottságának jegyzőkönyvéből.)

(Folytatás)

Az árvaszék tanácsának, s a számvevőségnek tagjai ellen kétségtelenül súlyos vádak merültek fel a vizsgálat során, a mennyiben valóban igen sok az oly árvaszéki végzés, melyek meghozatalán a kellő óvatosság ki nem fejtetett, s melyek hiányos volta a kiskorúak, s azok vagyonának pénztári kezelésére nézve hátrányos lehetett. másrészt kétségtelen az is, hogy a számvevőségnek nem lett volna szabad a helyszínen, s a községi képviselő testület felülvizsgálása előtt megvizsgálni a gyámpénztári számadásokat, s a be és kiutaló végzések nyilvántartásánál nagyobb gondot kellett volna kifejtetnie. Azonban az árvaszéki tanácsnak, s a számvevőségnek Vi kovi s hivataloskodása idejében működött tagjai ellen még sem rendelhető el ezen ügyből kifolyólag a fegyelmi eljárás, mert a hibás árvaszéki

végzések képezhetik egyenként minden egyes hagyatéki ügyre vonatkozólag, az ezen hagyatéki elintézésénél elkövetett esetleges hanyagság czimén fegyelmi eljárás tárgyát, de a Viskovics Ignác sikkasztásaiból kifolyólag azon czímen, mert lehetővé tették a sikkasztást, fegyelmi vétségül nem minősíthetők, amennyiben hiányzik eme végzések hibái, s a sikkasztás között az okozati kapcsolat, mely nélkül pedig az általános jogi elvek szerint felelőssé senki sem tehető. Avagy valjon mennyiben segíthette elő a sikkasztást azon mulasztás, hogy egyes árvaszéki végzések meghozatalán nem a törvényszerinti 3 egyén volt az ülésen, hanem csak kettő, hogy érdemleges határozatok ülésen kívül hoztak, hogy a referens mint helyettes elnök maga ki is adományozta végzését stb.? S másrészt, ha tényleg oly mulasztás követtetett is el az árvaszéki végzés meghozatalában, mely a pénzkezelés lazaságára tényleg befolyással lehetett, valjon e mulasztás daczára is, elkövethető lett volna e a

sikkasztás, ha a közvetlen ellenőrzés kellő hatályu? De meg sem állapítható a felelősség eme hibás végzések meghozatalában részt vett árvaszéki tagok ellen már azért sem, mert eme végzések, mint birói hatállyal működő testület végzései, az érdekelt felek részéről megfellebbezhetőek voltak, s meg volt a mód azok hiányait jogorvoslattal eloszlatni, továbbá meg sem állapítható azok legnagyobb részénél a mulasztás mérve, mert az ülési jegyzőkönyvek legnagyobb részéről ki sem tűnik, ki volt a szavazó ülnök; s másrészt figyelembe veendő az is, hogy a Viskovics idejében működött árvaszéki ülnökök ketteje már meghalt, egy pedig megszűnt képviselő lenni, úgy hogy a felelősséget, s a büntetés súlyát a még hivatalnokként működő két tisztelőre nehezíteni ellenkeznek az osztó igazság elvével. Figyelembe veendő az árvaszék hiányos ténykedéseinek felülvizsgálásánál továbbá az is, hogy az árvaszék intézkedései meghozatalánál nem támaszkodhatott egységes, s kellőleg rendelkező szá-

T Á R C Z A.

A nagyapa.

(Beszéiy.)

Ha az ember K... lól P... felé utazik a végtelen síkságon egy csinos urilak vonja magára figyelmét.

Előtte, a meddig a szem elláthat, dús vetésekkel koszoruzott délibabos róna terül el; mögötte csinos park s távolabb árnyas liget van melyen keresztül lassu csergődézzel folyik egy kis csermely.

Az országutról alee vezet a házig melynek homlokzatán a Sárközyek büszke czimere, a zászlón pihenő oroszlán, ragyog. Maga az épület ódon külsejű, csak a bal szarny zeg-zugos czirádái és az oszlopokra nyugvó veranda vallanak modern építőre.

A verendáról az ifju Sárközy Dini dolgozószobájába nyílik egy ajtó, melyen nehéz függöny lóg alá.

A pazarul ékesített terem el van látva mind azzal, mire egy gazdag, elkényeztetett

ifjunak, ki még ehhez egyetlen gyermek szüksége lehet.

A medvebőrrel leterített pamlagon, mely felett remekmivű fegyverek lógnak festői rendtelenségben, egy 23-25 éves fiatal ember ül, kezében email keretben foglalt arcképet tart, melyet többször ajkaihoz emel. Sokaig merengve nézi a képet, majd a folyosón hangzó lepteak zajára tárczajába rejti néhány szál elszáradt refelejt, s egy bogarfelete hajfürt mellé.

A lepteak egyre közelebb hangzanak s nem sok idő múlva az ifju szobájába egy élte delén tul lévő férfi lép, kit Dini szívelyes közzszorítással üdvözöl, [s üléssel kínál meg.

— Jó, hogy egyedül talállok fiam — szól helyet foglalva az idősb Sárközy — fontos mondani valóm van. Figyeij! — Hallgatlak kedves Atyám!

Oly nyugodtan és hidegen ejti ki ezt a párszót, hogy atyja meglepetve hallgat el pár pillanatig, majd szemöldét összeránczolja folytatja:

— Dini, nem vagy már gyerek; az ügyvédi oklevélet megszerezted magadnak, itt az ideje, hogy önálló ember légy, hogy te folytasd, a mit én öregségem miatt eltagy-

lam, azon névnek, melyet viselsz, tekintélyt szerezni. — Meg kell nősiülnöd!... Tudod hogy már mint kis gyermeket eljegyeztelek Radány Lenkével, s mielőtt őseimhez térnék, szeretném látni menyemet... Voltal e már Lenkénél?

— Nem atyám, még nem mentem el, hisz alig pár napja, hogy hazaérkeztem. Nem is vágyom innen elmenni, hadd maradjak én nálad gazdálkodni; még ugy is fiatal vagyok arra, hogy megnősüljek.

Sárközy bosszusan ütött térdére.

— Eh, ti mind ilyenek vagytok! Mig van bennetek erő, mig fiatalok vagytok válogattok; hanem mikor jön a vétség, s vele a podagra a csuz, akkor jól esnék, ha ápolna valaki, akkor jajgattok felcség után. Nem az itt a bökkenő, hogy fiatal vagy; hanem...

— Igen — vágott atyja szavába a fiu — igazad van. Én félek az általad tervezett házasságtól; félek hogy Lenke is állhatatlan könnyelmű teremtés, mint a városi lányok leglőbbje.

— Vagy is már szóval, azt hiszed, hogy én károdát akarom. Nemde? — fakadt ki az öreg.

— Távol van tőlem e gondolat atyám!

lyokra, amennyiben mint a vizsgálat felderítette, az egymással ellentétes és rendkívül hiányos árvaügyi szabályrendeletek, s azok mellett téves irányban kifejlődött gyakorlat szabályozták az árvaszék intézkedéseit.

A számvevőség azon tagjai, kik Szarvas község gyámpénztári számadásait a helyszínen vizsgálták meg, s az utalványozó végzések nyilvántartásánál elkövetett mulasztásokban részesek, kétségtelenül hibásak, azonban eme hibákért, eltekintve attól, hogy a számvizsgálatokra mindig a község kérelme folytán küldettek ki, a Viskovics-féle sikkasztásból kifolyólag felvetett felelősség kérdésébe be nem vonhatók, mert valamely hivatal mulasztásaiért első sorban a hivatali főnök vonható felelősségre, s az már fegyelmi eljárás alá is vétetett, s az tartozik felelni a hivatalában elkövetett összes szabálytalanságokért.

A felelősség megállapíthatása tekintetéből fegyelmi eljárás alá volna még vonhatók a Tepliczky Jánost megelőző községi bírák (a községi első jegyző Viskovics szolgálati idejében mindig Póhl Dániel volt) azonban a fegyelmi eljárásnak ezekre való kiterjesztése sem indokolt, s már előre kizárja az elmarasztalás lehetőségét, mert a vizsgálat adatai szerint a községi bírák egytől-egyig magasabb képesség nélküli paraszt emberek, kik az alföldi városokban fenálló gyakorlat és helyes jognézet szerint inkább a földművelő lakosság zömének reprezentálójául, mint a törvény őréül te-

kinthetők, s kik mellett a felelősség teljes súlya a minősítéssel bíró I-ső jegyzőre nehezu. A községi bírák egyike sem volt jogismerő, s a vizsgálat adatai nem képesek igazolni azt sem, hogy ők hivataluk átvétele alkalmával a tudnivalókra kitanítottak volna, úgy, hogy tekintettel arra is, miszerint Viskovics hosszú éveken át üzött sikkasztásait maguk a felette álló jogtudó emberek sem voltak képesek egyéni leszámolás nélkül észrevenni és felfedezni, e községi bírák fegyelmi eljárás alá nem vonhatók, s a felelősség velök szemben semmi esetben sem volna megállapítható.

E határozat meghozatalánál, úgy a községi bírákra, mint a többi választható tisztviselőkre nézve figyelembe volt még veendő azon körülmény is, hogy Viskovics általán közbecsülésben állott egyén volt, állására mindvégig egyhangulag lett megválasztva, ellene jelentősebb panasz sohasem emeltetett, életmódja puritán egyszerű volt úgy hogy mi gyanuk sem foroghatott fenn arra nézve, hogy Viskovics-csal szemben az intézkedéseknek különösen fokozott és szigorított módja lett volna alkalmazandó, mely körülmény az egyes lazább intézkedések megbirálásánál kétségtelenül az illető tisztviselőkre előnyére számítandó be.

Egybevetve mindezeket, a közigazgatási bizottság nem találhatott kellő indokot arra nézve hogy a fegyelmi eljárást az 1889-ik évi 680 kb sz. határozatokban megnevezettek kivül másokra is kiterjessze.

Minélfogva a fegyelmi választmány az érdembeli határozatnak a már fegyelmi eljárás alá vett tisztviselőkkel szemben való meghozatalára volt felhívandó.

Mely határozat az összes iratok kapcsában további törvényszerű eljárás végett a várm. tekintetes fegyelmi választmánynak kiadatni rendeltetik.

Békésvármegye közigazgatási bizottságának jelentése az 1893. év I-ső feléről.

(Folytatás.)

5. Egészségügy.

A lefolyt félév a közegészségügyi viszonyok, habár lassu menetű, de folytonos javulásának korszaka volt. E korszaknak a gyermekkor betegségei adták jellegét. Ezek között első sorban a roncsoló toroklobemlitendő meg, mely még január hóban mint erős kül- és belterjességgel bíró járványos kóralak szerepelt. A félév folyamán megszűnt mint járvány uralkodni több községben, míg eddig megkimélt több községben ütötte fel fejét, jelenleg csak mint szörványos kóralak mutatkozik Békésen, Csabán és K.-Ladányban, a megtámadott községek száma 16 volt 199,962 főnyi lakossággal.

Mutatkozott továbbá a vörheny egy községben, nevezetesen Csabán, azonban szelid lefolyással s csekély külterjességgel, e betegség ápril 1-én konstataáltott, 34,179 főnyi lakosság mellett az összes megbetegedettek létszáma tesz 66-ot, kik közül 47 meggyógyult, meghalt 17 s ápolás alatt áll 2.

Márczius hóban a vörös himlő jelentkezett a kigyési majorban, a honnan a

De lásd, különösnek tünik fel előttem, hogy még a bölcsőben eljegyztetek bennünket s most elakarod velem vétetni azt a lányt, akit nem ismerek, a kivel talán sohasem fogok rokonszenvezni.

Az ifju szemrehányó hangja csak fokozta az öreg felindulását. Arcza kipirult az indulattól s szikrázó szemekkel fordult me-reven maga elé néző fia felé.

— Elég volt a kifogásokból! Rokonszeny ide rokonszeny oda, el fogod venni Lenkét, úgy akarom! Érted! Ugy akarom! S ezzel vége!...

Dini elhalványodott s atyja kezeit megragadva esdeklő hangon kezdett beszélni hozzá, mialatt pilláin két nehéz könyccsepp ült.

— Atyám! az Istenre, hozzám való szeretetedre kérek, ne tégy boldogtalanná! Mért akarsz engem áldozatul hozni, csak hogy a két család vagyona egyesüljön. Mért nem engeded, hogy azt vezessem oltárhoz, akit gyermekkorom óta szeretek? Mért akarsz te a szívnek parancsolni?!

— Vagy úgy? hát sejtelmem nem esalt? Még most is az a híres szépség köt magához! Már számtalanszor mondtam s most

utoljára mondom, abból a házasságból nem lesz semmi!...

— De hát mi kifogásod van ellene atyám? Igaz, hogy nem oly gazdag, mint Lenke; talán nem is oly szép; de én ismerem nemes lelkét, s tisztelni tanultam őt, és mennél többször láttam, annál jobban megérlelődött bennem a gondolat, hogy vele, és csak is vele tudnék boldog lenni. Mért állasz hát szerelmünk útjába?

— Mert ez kötelességem fiam! — felelt az öreg minden indulatosság nélkül, szeretettel téve kezét fia vállára. — Hallgass tanácsomra, s verd ki azt a lányt fejedből. Nem ijesztésül mondom, mert tudom hogy félni nem tanultál meg, csak mihez-tartás végett, hogy később vagyok inkább kitagadni téged, mint lányomnak nevezni azt a leányt.

— Atyám, te kegyetlen vagy! — kiáltott kétségbeesetten az ifju, s arcát kezeibe temetve rogyott le a pamlagra.

Sárközy, a büszke földesur megdöbbenve nézett zokogó fiára.

— Dini! mi ez! Te sírsz, mint valami gyerek, te, a väkmerő huszártiszt, a híres párbajhős?! Mi lett fiu, még nem láttam ezt soha!...

— Hagyj magamra atyám, nyugalomra, gondolkozásra van szükségem, — Tördelte az ifju ember könnyes szemeit atyjára emelve, ki megsimogatva fia sötét fürteit engesztelően szólott:

— Ugy-ugy Dini: szedd össze magad A nyugalomjó tanácsadó; be fogod látni magad is, hogy javadat akarom, midőn így bánok veled. Hanem ne sírj fiu, hisz férfi vagy!... No szervusz!...

— A kertben megtalálász! — szólott az ajtóból visszafordulva Sárközy, s elment a verenda lépcsőjén...

— Ugy van, férfi vagyok, s nem játékszere atyám szeszélyének! — Szólt önmagához Dini. — Köszönöm atyám, hogy felnyitottad szemeim, bár akaratom ellenére. Azt mondtad férfiu vagyok; nos, úgy fogok tenni, mint egy férfinak tennie kell! Így itt van oklevelem, más nem kell; ezt én szereztetem meg magamnak, s ha meg tudtam szerezni ezt, meg is tudok általa élni. Pár sort írok még atyámnak, azután...

A lovász belépte zavarta meg az ifjut, ki rendes szokása szerint jelenté hogy nyergelve van.

— Szereld le Gidránt Peti, ma nem lovagolok ki; majd csak gyalog megyek.

községbe is áthurezoltatott, mutatkozott ezenkívül Gyálán s Sámson községben is.

Végül meg kell említenünk, hogy február hóban Kétegyházán egy halálos kimenetelű cholera eset fordult elő oly egyénél, ki betegségét közvetlenül megelőzőleg hosszabb ideig tartózkodott Budapesten s továbbá hogy Endrődön május hóban egy agy- és gerinczagylob esete mutatkozott, mely azonban gyógyulással végződött.

5. A gyámoltak és goudnokoltak létszámáról, az árvaszék tévékenységéről, az árvagyámpénztárak állásáról, a magánfeleknél elhelyezett tőkepénzekről, a gyámhatóság alól felszabadult egyének számáról és vagyoni viszonyairól, valamint a jelentési kötelezettség nyilvántartásáról szóló kimutatásokat az I. alatti minta szerint szerkesztve, e vármegyei árvaszék, az árvagyám pénztár önálló kezelésére jogosított községek és Gyula rendezett tanácsu város árvaszéke részéről mellékeljük.

II. A m. kir. pénzügyminiszterium ügykörében.

A) Állami egyenes adóban és hadmentességi díjban az 1893. év I. felében előíratott 940,872 frt 59 kr, ehhez hozzáadva az 1892. év II. feléről fennmaradt 71,493 frt 20 kr. hátralékot, az összes adótartozás 1,012,365 frt 79 krt tesz ki.

Ezen tartozásból felebbezés, behajthatatlakság és elemi csapások folytán 8959 frt 62 kr töröltetvén, a tulajdon képen beszedendő tartozás az 1893. I-ső felének végével 1,003,406 frt 17 kr.

Ennek fedezetéül az 1893. év I-ső felében 858,604 frt 59 $\frac{1}{2}$ kr. befizetvén, marad hátralék 144,801 frt 76 $\frac{1}{2}$ kr.

A befizetési eredmény a múlt év hasonló időszakához képest, a folyó évben 12,997 frttal kedvezőbb, ennek dacára a hátralék 21,063 frttal szaporodott minek magyarázata az, hogy 1892. év I-ső felében a tartozás föladó kataszteri kiigazítás következtében eszközölt adótörlesztés által te-

temesen apasztatott, mi 1893. év I-ső felében elő nem fordult.

B) Bor- és sörital adóban a múlt év II-ik feléről fennmaradt 2320 frt 7 kr. hátralék; ehhez hozzáadva az 1893. év I-ső felében esedékessé vált 103,231 frt 6 kr. tartozást beszedendő volt összesen 105,551 frt 13 kr; erre befizetett 100,677 frt 15 kr marad 1893. év június hó végével hátralék 4873 frt 98 kr.

Cz.) Szesz italmérési adó a múlt év II-ik feléről fennmaradt 2446 frt 46 kr. hátralék; ehhez hozzáadva az 1893. év I-ső felében esedékessé vált 82,179 frt 6 kr. tartozást beszedendő volt összesen 84,625 frt 52 kr. erre 83,2336 frt 86 kr. befizetettvén, marad 1893. június végével 1388 frt 66 kr.

D) Hus- és czukor fogyasztási adóban a múlt év végével hátralékban maradt 4 frt 40 kr, a folyó év I-ső felében esedékessé vált tartozás tett 44,569 frt 87 kr. összesen beszedendő volt tehát 44,574 frt 27 kr. erre befizetett 43,875 frt 43 kr. és így 1893. év június végével hátralékban maradt 698 frt 84 kr.

E) Italmérési illetékben 1892. év végével hátralékban maradt 874 frt 43 kr. 1893. év I-ső felében esedékessé vált 9528 frt 55 kr, összesen befizetendő volt 10,402 frt 98 kr, erre befizetett 1893. év I-ső felében 6090 frt 66 kr, marad hátralék 1893. év június végével 4312 frt 52 kr.

F.) Bélyeg- és jogilletékben és illeték egyenértékben múlt év végével maradt már esedékessé vált tartozás 32,410 frt 6 kr, a folyó évben előírt, már esedékessé vált tartozás összege 151,449 frt 6 kr, összes tartozás 183,859 frt 12 kr, erre befizetett 1893. év első felében 163,905 frt 22 kr, maradt hátralék 1893. év június végével 19,953 frt 90 kr, ezen felül van még mintegy 140,000 frt esedékessé még nem vált tartozás.

G) Szőlő-dézma váltás tartozásban múlt év végével hátralékban maradt 359 frt 40 $\frac{1}{2}$ kr, erre befizetett 116 frt 47 kr. maradt hátralék 1893. év I-ső felév végén 242 frt 93 $\frac{1}{2}$ kr.

H) Vízszabályozási kölcsönök járulékaiban a múlt év végével maradt hátralék 20,711 frt 34 kr. a folyó év első felében előíratott 162,830 frt 69 kr, az összes tartozás tehát kitesz 183,542 frt 3 krt, erre folyó év I-ső felében befizetett 146,766 frt 36 kr, s így a felév végén hátralékban maradt 36,775 frt 67 kr.

J) Vízszabályozási költség járulékokban 1892. év december végén hátralékban maradt 1393 frt 6 $\frac{1}{2}$ kr, 1894. év I-ső felében előírt és esedékessé vált tartozás 15,092 frt 61 kr, összes tartozás tehát 16,486 frt 67 $\frac{1}{2}$ kr, ezzel szemben befizetett 1893. év I-ső felében 17,568 frt 83 kr, vagyis a tartozásnál, több 1082 frt 15 $\frac{1}{2}$ krral, mely túlfizetés képez az év II-ik felére.

K) Örök váltásági tartozásokban 1892. év végével maradt hátralék 9921 frt 36 kr, 1893. év I-ső felében esedékes tartozás 9921 frt 36 kr, összesen 19,842 frt 72 kr, erre befizetett 29,985 frt 49 kr, tehát mutatkozik túlfizetés 10,142 frt 77 krajczár.

L) A kereskedelmi- és iparkamarai illetékekre nézve; 1892. év végével maradt hátralék 356 frt 68 kr, 1893. év I-ső felében előíratott 3274 frt 23 kr, összes tartozás tehát 2630 frt 77 krajczár.

L) A kereskedelmi- és iparkamarai illetékekre nézve; 1892. év végével maradt hátralék 356 frt 68 kr, 1893. év I-ső felében előíratott 3274 frt 23 kr, összes tartozás tehát 2630 frt 91 krajczár.

Ezzel szemben befizetett 1893. év I-ső felében 2618 frt 21 $\frac{1}{2}$ kr, tehát 1893. év június hó végével hátralékban maradt 1012 frt 69 $\frac{1}{2}$ kr.

M, Tanitói nyugdíj-járulékokban 1892. év végével hátralékban maradt 2663 frt 95 kr, 1893. év első felében előíratott 10,592 frt 75 kr, tehát összes tartozás 13,256 frt 70 kr, erre befizetett 1893. év június végéig 7292 frt 9 kr, következőleg hátralékban maradt 5964 frt 61 kr.

III.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi Miniszterium ügykörében.

A lefolyt felévben a kir. tanfelügyelő 23 községben és pusztán 126 tantermet látogatott meg, főfigyelmet fordítva a magyar nyelv kötelező tanításáról szóló 1879. évi 18. t.-cz. végrehajtására s az iskolák népességi viszonyaira. Az ebből folyó jelentések alapján szükségessé látszott intézkedések mindenkor megtételtek, így a kétegyházi görög-keleti iskola másodizben, s a csaba szőlősi iskola első izben való megintése iránt f. évi 659. és 685. kb. sz. a, tettünk felterjesztést, szintugy a csabai tanyákon s bent a községben levő ág. h. ev. iskolák törvényszerű fejlesztése érdekében a bányakerületi ev. püspök urhoz 680. kb. sz. a. intéztünk megfelelő átiratot.

(Vége köv.)

— Pararancsolja ifiur, [hogy elkísérem? — kérde a lovász, ki együtt nevelkedett fel urával, s mint gyermekkorú játszótárs, rendkívül ragaszkodott Dinihez.

— Majd csak magam megyek Petikém, Mond meg... de nem, ne szólj semmit!

A hü szolga észre vett valamit mert Dinihez lépve így szólt:

— Ifiur, ha meg nem sértem, mifelte? Az öreg nagyságos ur is olyan kedvetlen olyan szomorú. Látja, én ugy szeretnék segíteni a baján, ha tudnék, ha megmondanám mi keserítette el Dini ifjurat.

— Nem segíthetsz te azon Petikém — felelt szomorú somolylyal Dini — majd elmúlik az magától is. Tudom hogy szeretsz, én is jó szívvvel vagyok hozzád... No, menj ki Peti, majd másképp lesz ez nemsokára...

A hü szolga fejesóválva távozott s nemsokára utána Dini is elhagyta szobáját s gyorsan keresztül ment a parkon, majd az országútra évre sebes léptekkel haladt a k-i állomás felé.

Peti észrevétlenül követte egy darabig, azután megállott; Dini nem sokára eltűnt szemei elől...

II.

Az öreg Sárközy lassankint felépült bajából. Hosszu 16 hónapja, hogy fia elhagyta a szülői házat 16 hónapig feküdt az öreg nehéz betegen.

Mikor fia elment s nem tért haza másnap — harmadnap semi bement Dini szobájába; ott találták meg a cselédek. Eszméletlenül hevert a földön, ujjai közt tartva azt a levelet melyet fia, távozása előtt pár perccel írt. Nem tudta senki mi volt a levélben csak az orvos, a ki gyógykezeltte, az meg a világeért sem mondta volna el, pedig sokat faggatták érte.

Mig Sárközy beteg volt, naponta olvasta a levelet többször is, mert napjában négyszer-ötször megfordult a betegnél. Gondos ápolásban részesíté patiensét, ki lassan bár de észrevehetőleg épült a nagy lelki megrázkodtatás okozta betegségből. A tavaszi napok beálltával ki-ki ment a verandára Petire lámaszk odva, s leülve a vén karszékbe böngészett a napilapokban, vagy gondolataiba mélyedt.

(Vége köv.)

H I R E K.

— **Előfizetési felhívás.** Lapunk a jövő számmal II-ik évfolyamának negyedik negyedébe lép. Ez alkalommal tisztelettel kérjük fel lapunk olvasóit előfizetéseik szives megújítására. A «Szarvas» előfizetési ára az október — deczemberi negyedre

1 frt 25 kr.

Az előfizetési összegek lapunk kiadóhivatalába küldendők, vagy pedig pénzbeszedéssel megbízott kihordónknak adandók át aláírásainkkal ellátott nyugta ellenében. *A lap-tulajdonosok.*

— **A városi előljáráóság közhirre teszi,** hogy akik az árva vagy kórház-ápolói pénztárból betáblázásra kölcsönt akarnak felvenni, azok mindenekelőtt Golian Soma jegyzőnél jelentkezzenek, ki a kölcsönügyek nyilvántartásával van megbízva.

— **Tanügy.** A városi és tanyai iskolákban a beiratás okt. 1-én veszi kezdetét s ekkor kezdődik meg a tanítás is.

— **Ellenőrzési szemle.** A honvédek ellenőrzési szemléje — mint azt már megírtuk — október hó 19 és 20 án mindenkor reggeli 8 órakor veszi kezdetét. Mégpedig: 19-én az 1881 és 1882-ik évben egyenest a honvédséghez besorozottakkal és a sorhadtól a honvédséghez áthelyezettekkel, 20-án pedig az 1883—1892 években besorozottakkal. Az utószemle Gyulán decz. 28-án fog megtartatni

— **Tilalom.** Az előljáráóság tilalma folytán még ezen a héten senkinek sem szabad szünetelni.

Áthelyezés. Lenz István helybeli postatisztet a debreczeni kir. postahivatalhoz helyezték át.

— **Vásár.** A kereskedelemügyi minster kunszentmárton részére pólvásárt engedélyezett, mely október hó 1-ső és 2-ik napjain fog megtartatni.

— **Államsegély.** Pesti Ihász Lajos szinigazgatónk a varmegye főispánjánál kérvényt nyújtott be államsegély iránt.

— **A vármegyei őszi közgyűlésre** a póttárgysorozatba városunkat érdeklőleg a következő tárgyak vétettek fel. 1. Szarvas község kérelme a szarvasi közbirtokossággal létrejött egység jóváhagyása iránt. 2. Szarvas község az előbbi pontban jelzett egységhez szükséges 80,000 frt kölcsön felvételét megengedni kéri. 3. Szarvas község kérelme 30,000 frt kölcsönének jóváhagyása iránt. 4. Szarvas község képviselőtessületének határozata a társulati övintézet átvétele tárgyában.

— **Lótenyésztés.** A jövő 1894-ik évre egy kiküldött megyei bizottság a ménszükségletet városunkban 5 darabban állapította meg.

— **Gabona termelők és kereskedők** figyelmébe! A kir. járáshíroság a járási főszolgabíróságnál átíratban javaslatba hozta hogy minden községben az előljáráóság szerezen be egy megfelelő hitelesített mértéket, a melyen az előljáráóság egyik megbízott tagja, a termelőknek minta szerinti eladásra szánt gabonájának 1 liternyi felmu-

latott mintáját, minőség tekintetében megmérné, arról jegyzéket vezetne és a termelőknek bárczát állitana ki. Ez esetben a termelő tudni fogja, hogy minőség tekintetében megmért gabonájának megfelelőt kell a kialakított mennyiségben átadnia a kereskedőnek, utóbbi pedig biztos alapon teheti meg az alkut. A gabona ily hiteles megméréséről kiállított bárcza mérvadóul szolgálna a birói szemle alkalmával s bizonyítékul a vitás kérdés eldöntésénél.

Orosházán a kolera teljesen megszűn-
vén a község az egészségügyi zárlat alól feloldatott.

— **Az ev. egyház f. hó 24-iki közgyűlésen** Ridegh Janos helyettes tanítót állásában megerősítették.

— **Jutalomjáték.** Szombaton f. hó 30-án a helyben időző szintársulat által Réthy Lina jutalomjátékul Jókai «Szegénygazdagok» czimű színműve fog előadatni.

— **Pesti Ihász szintársulata,** mint értesültünk — október hó 2-áig fog városunkba időzni.

— **Kedélyes szüreti mulatság** tartatott az elmúlt héten Mezőtúron. Igen kellemes benyomást tett a csőszök és a csősznők valóban díszes magyar viselete. A programon a legjobban sikerült s igen mulatságos jelenetek fordultak elő különösen a lopás tartama alatt; annyi lopást ritkán látni egy hamarjában, mint azon este, de senkinek senkinek sem sikerült a lopás, mind rajta vesztett s megfizette a lopott szőlőfürt árát. Nem is csuda, mikor oly sok éber csősz kísérté figyelemmel a jogosan gyanúsított társaságot. A mulatságban jelen voltak városunkból: Liska Sámuelné, Simonyi Jánosné, asszonyok, és Liska Irma, Baresa Juliska, Darida Lóra leányok.

— **A dévaványai országos vásár** október hó 7 és 8 án tartatik meg.

— **Új hid Gyomán.** Gyoma mellett a körös új vasuti hidja teljesen elkészült s e napokban adatik át a forgalomnak. A hid két egymástól teljesen külön álló részből áll, melyet a közepén egy felhozható kisebb hid köt össze.

— **A mezőtúri gymnasiumban** a tanítás okt. 2-án veszi kezdetét.

— **Színészet.** Folyó hó 23-án Sardon Victoria 4 felvonásos színműve a «Thermidor» adatott elő. Tartalma a francia forradalomból van merítve. E darabban lépett fel először Nodráginé Bodrogi Lina, ki Fabienne Lecoulteux nehéz szerepét szépen oldotta meg. Sikereesebb alakítást nyújtottak még kjüüle Halassy Béla (Labussiere) és Demeny Albert (Martial) ez utóbbinál azonban kár, hogy folyton szaval. Vasárnap zsufolt ház mellett Zuppert Brunónak egy minden mese nélküli üres énekes bohozata a «Tót legény Amerikában» került színre. A darab telve van képtelenségekkel. Hogy többet ne említsünk az 1893 évben, lehetetlennek tartunk olyasféle igazság szolgáltatást meg Amerikában is, mint a minőt a darab el akar hitetni a nézőkkel. Ha mindazon által az egyes jeleneteket megneveltük, azt főleg Beczkóy Józsefnek tulajdonítjuk, ki Papamek Dani anélkül is hájás szerepében folyton lekötötte figyelmün-

ket. Hétfőn szeptember 25-én Beczkóy József a társulat kitünő komikusának jutalmául Raimund Ferdinand 3 szakaszos tündérregéje a «Tékozló» következett, melyben a jutalmazott mint Bálint asztalos folytonos derűtségben tartotta a közönséget. különösen téstett azon jelenet hol Flotwelt a koldust házába viszi. Nem csekély része volt a tapsban H. Serfőzi Etelnek sem ki mint Katicza, Bálint neje igen jó színpadi alak volt. Oly természetesen adta a házsártos asztalosnét, hogy a közönség hangos nevetése egészen zavarba hozta őt elannyira hogy két ízben erőlködése ellenére saját magának is kaczagnia kellett. Ezen dolgot ugyan alakításának érdeméül nem tudhatjuk be, mivel a színésznek sohasem szabad megfélekedni szerepéről, de maga eme jelenet olyan kaczagató volt, hogy szivesen megbocsájtottuk eme hibáját. Kedden szept. 26-án Bisson három felvonásos mulatságos vigjátékát a «Megboldogultat» adták. Győző mint Duperron ez alkaiommal kevésbé sikerűiten fejtette meg szerepét, amennyiben túlzásokba esett. Nagyobb önérseklettel, finomabb színezéssel több sikert arathatott volna. Tegnap Molnár Vilma jutalomjátékul Dóczy lyrai részletekben gazdag vigjátékát a «Csókot» adták, melyről jövő számunkban referálunk.

Irodalom és művészet

Pültemberg és a kápolnai esatára

vonatkozóleg, Klapka meglamadott eljárására és emlékirataira nézve egykoru jegyzet k nyomán, érdekes és történelmi szempontból nevezetes cikksorozatot állitattott össze Kambe'li Lajos 48—49-beli ezredes. A cikksorozat első részét a Kolozsvart megjelenő 1818-49 történelmi lapok f. é. 18 száma közli. Ugyan ebben van leírva érdekesen nehany adat a magyarok önvédelmi harcában nagy szerepet vitt s az új épületben kivégzett Woroniczky lengyel herceg vadász csapatának történelhez Penki Sándor felső banyai orvos akkori alvadász tollából.

Vasuti menetrend.

Szarvas-Mezőtúr.

7415. 7411. 7413.

Szarvas 3:45. 9:33. 1:55.

Mező-Túr 4:35. 10:19. 2:41.

Mezőtúr-Szarvas.

7416. 7412 7414.

Mező-Túr 7:47. 12:35. 4:58.

Szarvas 8:33. 1:21 5:11.

Felelős szerkesztő: **Mihálfi József**

Főmunkatárs: **Epstein Miklós.**